

Jaarrekening 2016

Natuur en Milieufederatie Drenthe
Hertenkamp 6
9401 HL ASSEN
Telefoon: 0592-311150
Website: www.nmfdrenthe.nl
E-mail: info@nmfdrenthe.nl

Inhoudsopgave

	Bladzijde
1. Algemene gegevens	3
2. Jaarstukken	
Inleiding	4
Jaarrekening	5
Balans per 31 december	5
Staat van baten en lasten over 2016	6
Kasstroomoverzicht	7
Grondslagen voor waardering en van resultaatbepaling	8
Toelichting op de balans	9
Toelichting op de staat van baten en lasten	14
3. Overige gegevens	
Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	21
4. Controleverklaring	22
Bijlage	
Begroting 2017	

1. Algemene gegevens

Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

De stichting Natuur en Milieufederatie Drenthe is 1971 opgericht onder de toenmalige statutaire naam "Stichting voor natuur-, milieu- en landschapsbescherming Drenthe MILIEURAAD DRENTHE".

In 1993 en in 2005 zijn de statuten geactualiseerd.

In 2010 is de naam Stichting Natuur en Milieufederatie Drenthe statutair vastgelegd.

Op 7 oktober 2015 is de bestuursvorm omgevormd naar een Raad van Toezicht-model, die meer recht doet aan de scheiding van de functies Besturen en Toezicht houden binnen de stichting.

Daarvoor zijn de statuten aangepast.

De Natuur en Milieufederatie Drenthe is bij de Kamer van Koophandel ingeschreven onder nummer S 41018499. De vestigingsplaats is Assen.

Doelstelling

De stichting heeft ten doel het behoud en de verbetering van de kwaliteit van de natuur, het milieu en het landschap en het bevorderen van duurzame ontwikkeling, in het bijzonder in de provincie Drenthe, alles in de meest ruime zin.

In 2016 is de Stichtingsraad van de Natuur en Milieufederatie Drenthe als volgt samengesteld:

A. van Rhijn-Van der Veer

J.L. Gunter, voorzitter

F.G. Blanckenborg, tot 15 december

D. Hoorn, tot 1 juli

M. Hofstee-Van Hoorn

G. van den Berg

T.A.C.O. van den Heiligenberg, tot 15 december

R. Alkema

Directie

De directeur van de Natuur en Milieufederatie Drenthe is R. Hoekstra.

2. Jaarstukken

Inleiding

Voor u ligt de jaarrekening 2016 van de Natuur en Milieufederatie Drenthe. Naast algemene gegevens bevat deze de financiële kerngegevens van onze organisatie over het afgelopen jaar.

2016 was voor ons een goed en productief jaar. Op diverse terreinen hebben we vooruitgang en successen geboekt voor een mooier en duurzamer Drenthe. Deze hebben wij weergegeven in ons inhoudelijk jaarverslag. We konden deze bereiken dankzij de samenwerking met een groot aantal maatschappelijke partners en de steun en inzet van een groot aantal betrokken inwoners. Ook op financieel gebied sluiten we het jaar positief af. Dit is mede mogelijk gemaakt door de steun van de provincie Drenthe, de Nationale Postcodeloterij en andere financiers. We zijn dankbaar voor de steun en het vertrouwen dat we genieten en gaan graag met deze partijen verder op de ingeslagen weg.

In 2016 hebben een nieuwe beleidskoers voor de komende jaren vastgesteld. Belangrijke ontwikkelingen die invloed hebben op ons werk zijn de opkomst van de energieke samenleving en de voortzettende regionalisering van het natuur- en milieubeleid. Overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties gaan nieuwe partnerschappen aan. Burgers en bedrijven verenigen zich steeds vaker in duurzaamheidsinitiatieven om zo hun eigen leefomgeving mooier, socialer en duurzamer te maken.

We verwachten dat de trend van een dynamische netwerksamenleving door zal zetten. In de komende jaren zullen wij daarom onze ingezette koers van 'traditionele belangenbehartiger' naar 'netwerkorganisatie' bestendigen en uitbouwen.

Ook gaan we steeds meer inzetten op het leggen van de verbinding tussen de 'planet-kant' van duurzaamheid naar people en profit. Wij geloven dat er juist door de koppeling van economie en maatschappelijke opgaven aan natuur en milieu perspectief ontstaat op grote transities. Deze transities komen vaak op gang door initiatief van koploperbedrijven, op het snijvlak van ondernemen en burgerinitiatief.

Als verbinder tussen deze overheden, bedrijven en groepen zijn wij bij uitstek in staat draagvlak en uitvoeringskracht te organiseren. Met volle kracht vooruit.
Samen werken aan een Mooi en Duurzaam Drenthe!

Reinder Hoekstra,
directeur Natuur en Milieufederatie Drenthe

De jaarrekening is opgesteld conform de CBF richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Sinds 2004 droeg de Natuur en Milieufederatie Drenthe het CBF-keur. In 2016 is dit landelijke keurmerk vervangen door de Erkenningregeling Goede Doelen, waarvoor we opnieuw door het CBF zijn getoetst. Op basis van deze toetsing zijn we door het CBF formeel erkend en geregistreerd als goedbedoelenorganisatie.

Voor meer informatie over de in 2016 uitgevoerde activiteiten en een vooruitblik naar de toekomst verwijzen wij u naar ons jaarverslag 2016. Het jaarverslag is tegen verzendkosten op te vragen bij het secretariaat van de Natuur en Milieufederatie Drenthe of kan worden gedownload van de website. Voor meer informatie over onze organisatie en actualiteiten kunt u ook terecht op onze website www.nmfdrenthe.nl.

Balans per 31 december

Activa	2016		2015		Passiva	2016		2015	
	Euro	Euro	Euro	Euro		Euro	Euro	Euro	Euro
Vaste activa					Reserves en fondsen	4			
Materiële vaste activa	1				* Reserves		200.657	168.535	
in het kader van de doelstelling					* Fondsen		-	-	
* Gebouwen en terreinen		114.399	122.001				200.657		168.535
* Andere vaste bedrijfsmiddelen		8.728	5.989		Voorzieningen	5	21.219	6.219	
		<u>123.127</u>	<u>127.990</u>		Langlopende schulden	6			
Vlottende activa					* Annuïteitenleningen		130.143	135.581	
Vorderingen	2				Kortlopende schulden	7			
* Te ontvangen subsidie		54.500	92.885		* Aflossingsverplichting		5.438	5.252	
* Overige vorderingen en overlopende activa		1.299	1.151		* Belastingen en premies		36.321	33.474	
		<u>55.799</u>	<u>94.036</u>		* Vooruitontvangen subsidies		233.263	107.252	
Liquide middelen	3	504.417	283.055		* Overige schulden en overlopende passiva		<u>56.301</u>	<u>48.768</u>	
							331.323	194.746	
Totaal activa		<u>683.343</u>	<u>505.081</u>		Totaal passiva		<u>683.343</u>	<u>505.081</u>	

Staat van baten en lasten over 2016

		Werkelijk 2016 Euro	Begroting 2016 Euro	Werkelijk 2015 Euro
Baten	8			
* Baten uit eigen fondswerving		-	-	-
* Baten uit gezamenlijke acties		-	-	-
* Baten uit acties derden		156.695	215.859	203.026
* Subsidies van overheden		620.755	554.600	537.483
* Baten uit beleggingen		-	-	-
* Overige baten		60.256	84.391	73.313
Som der baten		837.706	854.850	813.823
Lasten	9			
<i>Besteed aan doelstellingen</i>				
* Uitvoeringskosten Groen Drenthe		164.580	185.550	203.237
* Uitvoeringskosten ECO-nomie		427.235	454.900	398.709
* Uitvoeringskosten Samen werkt		213.768	214.400	186.077
<i>Werving baten</i>		-	-	-
<i>Kosten beheer en administratie¹</i>		-	-	-
		805.584	854.850	788.023
* Overschot		32.122		25.799
Som der lasten		837.706	854.850	813.823
De bestemming van het resultaat is als volgt:				
* Continuïteitsreserve		32.122	-	25.799
		32.122	-	25.799

1 De provinciale milieufederaties hanteren voor het inzichtelijk maken van deze kosten een uniforme systematiek die gebaseerd is op de aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 voor Kosten Beheer en Administratie van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI). De kosten voor beheer en administratie worden inzichtelijk gemaakt in de bijlage Toelichting lastenverdeling, maar worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de doelstellingen.

Kasstroomoverzicht

Het saldo van de liquide middelen in 2016 gestegen. De oorzaak blijkt uit onderstaande analyse van de kasstromen.

	2016	2015
	in euro	in euro
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	32.122	25.799
Afschrijvingen	10.352	12.612
Mutaties voorzieningen	15.001	-2.999
<i>Veranderingen in werkkapitaal</i>		
Mutatie vorderingen	38.237	16.570
Mutatie kortlopende schulden	136.390	8.395
	<u>174.627</u>	<u>24.965</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	232.102	60.377
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-5.488	-6.453
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Opgenomen langlopende schulden	0	0
Aflossing langlopende schulden	-5.252	-5.072
	<u>-5.252</u>	<u>-5.072</u>
Netto kasstroom	221.362	48.852
Liquide middelen		
Stand liquide middelen per 31 december	504.417	283.055
Stand liquide middelen per 1 januari	<u>283.055</u>	<u>234.203</u>
Mutatie liquide middelen	221.362	48.852

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Grondslagen voor waardering en van resultaatbepaling

Inrichting jaarrekening

Deze jaarrekening is ingericht volgens de richtlijn 650 Fondswervende Instellingen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschafprijs c.q. historische kostprijs, verminderd met de jaarlijkse afschrijvingen, gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden opgenomen voor de nominale waarde, tenzij in de toelichting op de betreffende balanspost anders wordt vermeld.

Voorzieningen

Met betrekking tot het gebouw zijn voorzieningen opgenomen voor de te verwachten onderhouds- en inrichtingskosten.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, zijn aan dit boekjaar toegerekend.

De uitvoeringskosten zijn, met uitzondering van de directe projectkosten, op basis van het aantal geregistreerde uren toegerekend aan de betreffende doelstelling. De directe projectkosten zijn rechtstreeks toegerekend aan de doelstellingen.

De projectsubsidies van niet-overheden en ontvangen rente zijn verantwoord onder 'Overige baten'

Pensioenen

De Natuur en Milieufederatie Drenthe heeft voor haar werknemers een pensioenregeling getroffen. Hiervoor is een pensioenverzekering gesloten met een verzekeraar. De Natuur en Milieufederatie Drenthe heeft - mits de verschuldigde premies tijdig en volledig worden voldaan - geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij de verzekeraar, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Met betrekking tot de pensioenregeling zijn daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Toelichting op de balans

1. Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Andere vaste bedrijfsmiddelen
	Euro	Euro
<i>Stand per 1 januari 2015</i>		
* Aanschafwaarde	260.467	107.506
* Cumulatieve afschrijvingen	138.466	101.517
Boekwaarde	<u>122.001</u>	<u>5.989</u>
<i>Mutaties boekjaar</i>		
Aanschafwaarde		
* Investerings	-	5.489
* Desinvesteringen	-	12.665-
Totaal aanschaffingswaarde boekjaar (A)	-	7.176-
Afschrijvingen		
* Afschrijvingen boekjaar	7.602	2.750
* Afschrijvingen desinvesteringen	-	12.665-
Totaal afschrijvingen boekjaar (B)	7.602	9.915-
Saldo mutaties boekjaar (A-B)	<u>7.602-</u>	<u>2.739</u>
<i>Stand per 31 december 2015</i>		
* Aanschafwaarde	260.467	100.330
* Cumulatieve afschrijvingen	146.068	91.602
Boekwaarde	<u>114.399</u>	<u>8.728</u>

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn respectievelijk:

- * 30 jaar voor gebouwen
- * 25 jaar voor verbouwingen
- * 10 jaar voor overige aanpassingen
- * 5 jaar voor kantoorinventaris
- * 3 jaar voor investeringen in automatisering

De desinvesteringen betreffen oude kantoormiddelen en -apparatuur, die zijn afgeschreven en die niet meer in gebruik zijn.

2. Vorderingen

2a. Te ontvangen subsidie	31-12-2016	31-12-2015
	Euro	Euro
* Totaal	54.500	92.885
Totaal te ontvangen subsidies	54.500	92.885

Een voorziening voor oninbaarheid wordt niet nodig geacht.

2b. Overige vorderingen	31-12-2016	31-12-2015
	Euro	Euro
* Reiskosten	922	-
* Te ontvangen rente	377	1.151
Totaal overige vorderingen en overlopende activa	1.299	1.151

3. Liquide middelen	31-12-2016	31-12-2015
	Euro	Euro
* Rabobank, Rekening Courant	190.436	30.227
* Rabobank, Streekrekening	217.738	156.605
* ABN Amro Bank, Rekening Courant	-	11-
* Triodos Bank	96.178	95.978
* Kas	65	257
Totaal liquide middelen	504.417	283.055

De liquide middelen aan het eind van het boekjaar zijn hoger dan voorheen, vooral door een hogere bevoorschotting van subsidies. Een bijzonder voorschot (€ 89.600) ontvingen we voor het samenwerkingsproject Postcoderoos van de provincie Drenthe. Dit voorschot is gekoppeld aan bijdragen die beschikbaar worden gesteld voor duurzame lokale energiecollectieven in Drenthe. De bijdragen worden door de Natuur en Milieufederatie Drenthe onder de voorwaarden beschreven in het project uitbetaald aan de groepen die daarvoor in aanmerking komen.

4. Reserves en fondsen

Reserves

	<u>Euro</u>
Continuïteitsreserve (A)	
* Stand per 31 december 2015	168.535
* Bij: uit resultaatbestemming	<u>32.122</u>
Stand per 31 december 2016	<u><u>200.657</u></u>

A. Continuïteitsreserve

Het financieel beleid van de Natuur en Milieufederatie Drenthe is gericht op een minimale continuïteitsreserve van € 150.000,-- en houdt een richtbedrag van € 350.000,- aan voor een gezonde financiële situatie.

De continuïteitsreserve heeft als doel:

- * ervoor te zorgen dat de organisatie voldoende liquide is;*
- * de continuïteit van de organisatie zeker te stellen;*
- * fluctuaties in projectsubsidies op te kunnen vangen;*
- * financiële risico's op te kunnen vangen, in het geval de organisatie niet in staat is om aan projectverplichtingen te voldoen.*

Het CBF hanteert voor de continuïteitsreserve een maximum van 1,5 x de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie afhankelijk van de specifieke risico's van de organisatie.

Dit maximum bedraagt per 31 december 2016: € 1.095.292.

Een continuïteitsreserve is nodig om ervoor te zorgen dat de instelling ook in de toekomst aan haar verplichtingen aan de doelstelling kan voldoen.

5. Voorzieningen

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	<u>Euro</u>	<u>Euro</u>
Voorziening onderhoud		
* Stand per 1 januari	6.219	9.219
* Af: onderhoudskosten	-	6.000-
* Bij: dotatie onderhoud	15.000	3.000
Stand per 31 december	<u>21.219</u>	<u>6.219</u>

De voorziening onderhoud is ter dekking van de kosten van regulier en achterstallig onderhoud aan het pand Hertenkamp 6 in Assen.

6. Langlopende schulden

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	<u>Euro</u>	<u>Euro</u>
6a. Annuïteitenlening Nationaal Restauratiefonds	1	
* Stand per 1 januari	86.534	89.089
* Afgelost in boekjaar	2.696-	2.555-
Stand per 31 december	83.838	86.534
* Aflossingsverplichting	2.844-	2.696-
Totaal per 31 december	<u>80.994</u>	<u>83.838</u>
6b Restauratiefonds-hypotheek Nationaal Restauratiefonds	2	
* Stand per 1 januari	54.299	56.816
* Afgelost in boekjaar	2.556-	2.517-
Stand per 31 december	51.743	54.299
* Aflossingsverplichting	2.594-	2.556-
Totaal per 31 december	<u>49.149</u>	<u>51.743</u>

1 Deze lening is in 2009 opgenomen in de vorm van een Bouwrekening en met ingang van 1 januari 2010 omgezet in een langlopende lening.

De langlopende lening betreft een annuïteitenlening met een looptijd van 25 jaar, verstrekt door Stichting Nationaal Restauratiefonds te Zeist. Het rentepercentage is 5,5% voor 10 jaar vast.

2 Dit betreft een annuïteitenlening verstrekt door Stichting Nationaal Restauratiefonds te Zeist, genaamd Restauratiefonds-hypotheek. De lening is ingegaan op 1 augustus 2009 en heeft een looptijd van 25 jaar en een rentepercentage van 1,5% voor 10 jaar vast.

Voor beide leningen is aan het Nationaal Restauratiefonds het recht van eerste hypotheek op het pand Hertenkamp 6 in Assen als zekerheid gegeven.

7 Kortlopende schulden

7a Belastingen en premies sociale verzekeringen	31-12-2016	31-12-2015
	Euro	Euro
* Belastingdienst, loonheffing	33.718	33.474
* Belastingdienst, btw	2.603	-
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	<u>36.321</u>	<u>33.474</u>
7b Vooruitontvangen subsidies	31-12-2016	31-12-2015
	Euro	Euro
* Vooruitontvangen subsidies	233.263	107.252
Totaal vooruitontvangen subsidies	<u>233.263</u>	<u>107.252</u>
7c Overige schulden en overlopende passiva	31-12-2016	31-12-2015
	Euro	Euro
* Vakantiegeld inclusief sociale lasten	21.165	21.744
* Tegoed verlofdagen inclusief sociale lasten	13.257	9.402
* Kosten jaarverslag	3.200	500
* Accountantskosten	6.200	6.200
* Personeelskosten	2.584	4.526
* Uitbesteed werk	61	4.134
* Huisvestingskosten	74	-
* Kantoorkosten	195	280
* Directe projectkosten	9.565	1.983
Totaal overige schulden en overlopende passiva	<u>56.301</u>	<u>48.768</u>

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

* **Huur**

De Natuur en Milieufederatie Drenthe heeft een jaarlijkse huurverplichting van € 7.980 voor het pand Hertenkamp 5 in Assen. De huurovereenkomst eindigt op 1 juli 2019. De huur kan halfjaarlijks per 1 januari of 1 juli worden opgezegd met inachtneming van een opzegtermijn van één maand.

* **Kantoorapparatuur**

Voor kantoorapparatuur zijn verplichtingen aangegaan tot 1 november 2020 van in totaal € 2.235 voor vaste kosten op jaarbasis.

Toelichting op de staat van baten en lasten

8. Beschikbaar voor doelstelling

		Rekening 2016 Euro	Begroting 2016 Euro	Rekening 2015 Euro
* Baten eigen fondswerving	8a	-	-	-
* Baten acties derden	8b	156.695	215.859	203.026
* Subsidies overheden (1)	8c	620.755	554.600	537.483
* Baten uit beleggingen	8d	-	-	-
* Overige baten	8e	60.256	84.391	73.313
Totaal baten		<u>837.706</u>	<u>854.850</u>	<u>813.823</u>

(1) *De activiteitensubsidies overheden betreffen incidentele subsidies.*

8a Baten eigen fondswerving	Rekening 2016 Euro	Begroting 2016 Euro	Rekening 2015 Euro
* Baten eigen fondswerving	-	-	-
Totaal beschikbaar uit baten eigen fondswerving	-	-	-
8b Baten uit acties van derden	Rekening 2016 Euro	Begroting 2016 Euro	Rekening 2015 Euro
* <i>Baten (fondswervings-)activiteiten derden</i>			
Stichting De Natuur- en Milieufederaties (1)	131.133	190.000	170.841
Overige fondswervers	25.562	25.859	32.185
Totaal baten uit acties van derden	156.695	215.859	203.026
8c Subsidies van overheden	Rekening 2016 Euro	Begroting 2016 Euro	Rekening 2015 Euro
* <i>Activiteitensubsidies overheden</i>			
Prestatiesubsidie provincie Drenthe (2)	364.641	364.600	359.607
Projectsubsidie provincie Drenthe	98.321	100.000	75.684
Projectsubsidies Drentse gemeenten	157.793	90.000	102.192
Totaal beschikbaar uit subsidies overheden	620.755	554.600	537.483
8d Baten uit beleggingen	Rekening 2016 Euro	Begroting 2016 Euro	Rekening 2015 Euro
Totaal beschikbaar uit baten uit beleggingen	-	-	-
8e Overige baten	Rekening 2016 Euro	Begroting 2016 Euro	Rekening 2015 Euro
* Projectsubsidies niet-overheden	58.692	79.391	70.174
* Overige inkomsten	1.564	5.000	3.139
Totaal beschikbaar uit overige baten en lasten	60.256	84.391	73.313

- (1) *Dit betreft de baten, die de Natuur en Milieufederatie Drenthe ontvangt van de landelijke Stichting De Natuur en Milieufederaties. Deze stichting ontvangt gelden die de Nationale PostcodeLoterij aan de gezamenlijke natuur- en milieufederaties beschikbaar stelt voor projecten. In 2016 is 95,2% van alle toekenningen aan de Stichting De Natuur en Milieufederaties afkomstig van de Nationale Postcode Loterij. Voor projectactiviteiten heeft de Natuur en Milieufederatie Drenthe in 2016 een bedrag van € 193.192 van de stichting ontvangen. Sommige projecten, waarvoor de stichting bijdragen toezegt, hebben een looptijd van meerdere jaren. Van deze toegezegde bijdragen is in 2016 € 131.133 besteed aan projectactiviteiten. De voorwaarden voor de jaarlijkse geldelijke bijdrage van de Nationale Postcode Loterij zijn opgenomen in de overeenkomst tussen de Nationale Postcode Loterij N.V. en de Stichting De Natuur- en Milieufederaties, ondertekend op 23 december 2015. Een kopie hiervan is bij de Natuur en Milieufederatie Drenthe op te vragen.*
- (2) *De prestatiesubsidie van de provincie Drenthe is inclusief de bijdrage van het Ministerie van VROM die vanaf 1995 via het provinciefonds wordt uitgekeerd. Vanaf 2005 is de budgetsubsidie omgezet in een jaarlijkse prestatiesubsidie. De subsidie is gebaseerd op de Algemene Subsidieverordening (ASV) van de provincie Drenthe. De inhoud van de ASV is te vinden op www.provincie.drenthe.nl.*

9. Lasten

		Rekening 2016 Euro	Begroting 2016 Euro	Rekening 2015 Euro
* Personeelskosten	9a	607.280	641.800	581.702
* Uitbesteed werk	9a	16.910	25.000	38.820
* Publiciteit en communicatie	9c	6.031	4.500	918
* Huisvestingskosten	9d	33.521	31.700	27.223
* Kantoor- en algemene kosten	9e	50.526	52.500	46.884
* Afschrijving en rente	9f	15.926	20.500	18.364
* Directe projectkosten	9g	75.389	78.850	74.112
Totaal uitvoeringskosten		<u>805.584</u>	<u>854.850</u>	<u>788.023</u>

	Werkelijk 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
Gemiddeld aantal personeelsleden	<u>8,52</u>	<u>8,86</u>	<u>8,42</u>

Uitgedrukt in fulltime arbeidseenheden (=12 maanden, 36 uur per week)

De inzet van de bestuursleden is onbezoldigd.

Daarnaast zijn er vrijwillige medewerkers.

9a Personeelskosten (1)	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
	Euro	Euro	Euro
* Salarissen	451.970	450.200	439.558
* Sociale lasten	77.629	78.785	72.160
* Pensioenlasten	31.784	48.530	29.949
* Pensioenadvies- en administratiekosten	1.118	3.500	3.231
* Scholing	13.607	25.000	5.470
* Salarisadministratie	2.591	3.000	2.314
* Ziekteverzuimverzekering + wga	9.411	11.000	9.299
* Arbodienst	1.509	1.500	1.022
* Reiskosten personeel	11.194	13.000	13.480
* Overige personeelskosten / onvoorzien	6.468	7.285	5.220
Sub-totaal	607.280	641.800	581.702
Af: ontvangen ziekengeld	-	-	-
Totaal personeelskosten	607.280	641.800	581.702

Bezoldiging directie

Directeur bestuurder

Dienstverband

Aard

Vast contract

Aantal uren fulltime

36

Parttime percentage

100%

Periode

1-1-2016 / 31-12-2016

Bezoldiging

Jaarinkomen:

Bruto salaris

63.539

Vakantiegeld

4.862

Eindejaarsuitkering

5.160

Variabel jaarinkomen

-

Totaal jaarinkomen

73.561

SV-lasten (werkgeversdeel)

9.763

Belastbare vergoedingen / bijtellingen

-

Pensioenlasten (werkgeversdeel)

9.067

Overige beloningen op termijn

-

Uitkeringen beëindiging dienstverband

-

Totaal overige lasten en vergoedingen

18.830

Totaal bezoldiging 2016

92.391

Totaal bezoldiging 2015

90.556

Er zijn aan de directie geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

De bezoldiging van de directie is gebaseerd op het Functieboek Natuur en Milieufederatie Drenthe en het advies Functies en functiewaardering, door het bestuur vastgesteld in 2013.

Bezoldiging bestuur

De leden van de Stichtingsraad zijn onbezoldigd.

De bestuurskosten (onder 9e) betreffen de door leden van de Stichtingsraad gemaakte onkosten.

Er zijn aan de bestuursleden geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

9b Uitbesteed werk	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
	Euro	Euro	Euro
* Uitbesteed werk	16.910	25.000	38.820
Totaal uitbesteed werk	16.910	25.000	38.820
9c Publiciteit en communicatie	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
	Euro	Euro	Euro
* Drukkosten	5.871	1.500	-
* Overige kosten publiciteit en communicatie	160	3.000	918
Totaal publiciteit en communicatie	6.031	4.500	918
9d Huisvestingskosten	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
	Euro	Euro	Euro
* Onderhoud pand	18.234	12.000	11.615
* Belastingen	2.145	2.500	2.089
* Energielasten	3.144	5.000	3.843
* Huur	7.980	8.200	7.980
* Overige huisvestingskosten	2.018	4.000	1.697
Totaal huisvestingskosten	33.521	31.700	27.223
9e Kantoor- en algemene kosten	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
	Euro	Euro	Euro
* Verzekeringen	2.500	2.000	2.189
* Portokosten	1.619	2.600	941
* Bureaunkosten	2.671	1.500	1.206
* Kopieerkosten	3.962	5.000	4.241
* Telefoonkosten	1.498	5.500	3.825
* Bankkosten	518	1.000	791
* Accountantskosten	6.262	6.500	6.262
* Automatisering	24.155	17.500	18.519
* Vergaderkosten	1.148	-	1.235
* Vakliteratuur en documentatie	1.669	2.900	1.586
* Bestuurskosten	645	1.000	85
* Overige kosten	3.879	7.000	6.004
Totaal kantoor- en algemene kosten	50.526	52.500	46.884
9f Afschrijving en rente	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
	Euro	Euro	Euro
* Rentelasten langlopende lening	5.574	5.700	5.752
* Afschrijvingskosten gebouwen	7.602	9.300	9.696
* bedrijfsmiddelen	2.750	5.500	2.916
Totaal afschrijving en rente	15.926	20.500	18.364
9g Directe projectkosten	Rekening 2016	Begroting 2016	Rekening 2015
	Euro	Euro	Euro
* Directe projectkosten	75.389	78.850	74.112
Totaal directe projectkosten	75.389	78.850	74.112

Toelichting op de lastenverdeling

Bestemming	Doelstelling			Werving baten			Beheer en Administratie	Totaal 2016	Totaal begroot 2016	Totaal 2015
				Eigen fondswerving	Acties derden	Subsidies				
Lasten	Groen Drenthe	ECO-nomie	Samen Werkt							
Subsidie en bijdragen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Afdrachten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aankopen en verwervingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uitbesteed werk	2.948	6.991	3.592	-	-	-	3.379	16.910	25.000	38.820
Publiciteit en communicatie	1.051	2.493	1.281	-	-	-	1.205	6.031	4.500	918
Personeelskosten	105.415	249.993	128.448	-	-	-	123.424	607.280	641.800	581.702
Huisvestingskosten	5.844	13.859	7.121	-	-	-	6.698	33.521	31.700	27.223
Kantoor- en algemene kosten	7.168	16.999	8.734	-	-	-	17.624	50.526	52.500	46.884
Afschrijving en rente	2.776	6.584	3.383	-	-	-	3.182	15.926	20.500	18.364
Directe projectkosten	5.497	49.967	19.925	-	-	-	-	75.389	78.850	74.112
Totale kosten	130.700	346.887	172.485	-	-	-	155.512	805.584	854.850	788.023
Beheer en administratie doelstellingen	33.881	80.348	41.284	-	-	-	155.512	-	-	-
Totaal doelstellingen	164.580	427.235	213.768	-	-	-	-	805.584	854.850	788.023

De uitvoeringskosten zijn, met uitzondering van de directe projectkosten, toegerekend aan de betreffende doelstelling op basis van het aantal geregistreerde uren.

De directe projectkosten zijn rechtstreeks toegerekend aan de doelstellingen.

De berekening van de kosten beheer- en administratie is gebaseerd op de aanbeveling Toepassing van Richtlijn 650 voor Kosten Beheer en Administratie van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI).

<i>Percentage besteed aan doelstelling t.o.v. totale baten:</i>	96%
<i>Percentage besteed aan doelstelling t.o.v. de som der lasten</i>	100%
<i>Percentage kosten eigen fondsenwerving t.o.v. baten eigen fondswerving:</i>	0%
<i>Percentage kosten beheer- en administratie</i>	19%

Het bestuur heeft de norm voor het percentage beheer- en administratie vastgesteld op maximaal 30%, waarbij wordt gestreefd naar een percentage van 20% of lager.

10. Werkelijk versus begroting

We sluiten af het jaar af met een positief resultaat van € 32.122.

Het verschil tussen dit begrote en gerealiseerde resultaat is als volgt tot stand gekomen.

* Baten gerealiseerd	€ 837.706	
* Baten begroot	€ 854.850	
Verschil baten		€ 17.144-
* Lasten gerealiseerd	€ 805.584	
* Lasten begroot	€ 854.850	
		€ 49.266-
Saldo: verschil tussen gerealiseerd en begroot		€ 32.122

De begroting van 2016 is begin november op herzien op basis van een herverdeling van onze activiteiten binnen onze drie werkvelden en een verlaging van de verwachte directe projectkosten. In deze herziening was sprake van een wat lagere totale inzet dan oorspronkelijk begroot. Daarnaast vond een bijstelling plaats van de inzet over de verschillende thema's. Deze wijzigingen hingen vooral samen met de projectinkomsten die in loop van het jaar beschikbaar kwamen. Vooral op gebied van groene ruimte waren deze lager dan oorspronkelijk begroot.

Baten

De totale gerealiseerde baten zijn 2% lager dan begroot (begroot: € 854.850; gerealiseerd: € 837.706).

Lasten

De gerealiseerde lasten (€ 805.584) zijn 6% lager dan begroot (€ 854.850), doordat in de begroting rekening is gehouden met hogere kosten voor o.a. pensioenpremies, uitbesteed werk en investeringen/afschrijvingen. De directe projectkosten zijn conform de begroting gerealiseerd.

De afwijking van de begrote pensioenkosten hingen samen met de overstap naar een nieuwe pensioenregeling. Bovengenoemde afwijkingen zijn verder te plaatsen binnen de onzekerheden van een normale bedrijfsvoering.

Vergelijking 2015

De totale omzet is in 2016 iets hoger dan in 2015 (inkomsten 3% en lasten 2%). Er is sprake van een iets grotere projectformatie en een daaraan gekoppelde lichte stijging van de salarislasten en kosten voor scholing. De totale overige kosten zijn in 2016 iets lager dan in 2015, met name door lagere kosten voor uitbesteed werk en lagere investeringen en afschrijvingen.

3. Overige gegevens

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De jaarrekening 2016 van de Natuur en Milieufederatie Drenthe is op 6 april 2017 vastgesteld door:

Directeur-bestuurder
Origineel getekend door:
R. Hoekstra

De jaarrekening 2016 van de Natuur en Milieufederatie Drenthe is goedgekeurd door de Stichtingsraad tijdens de vergadering van 6 april 2017

Namens de Stichtingsraad
Origineel getekend door:
J.L. Gunter, voorzitter

Aan: het bestuur van Stichting Natuur en Milieufederatie Drenthe, te Assen

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2016 van Stichting Natuur en Milieufederatie Drenthe te Assen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2016, de staat van baten en lasten over 2016 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Natuur en Milieufederatie Drenthe per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de Richtlijn 650 Fondsenwervende Instellingen.

Drachten, 6 april 2017
De Jong AFM B.V.

Origineel getekend door: J.D. de Jong AA

Begroting baten en lasten 2017

Natuur en Milieufederatie Drenthe

Baten

* Baten uit eigen fondswerving	-
* Baten uit gezamenlijke acties	-
* Baten uit acties derden	278.567
* Subsidies van overheden	550.183
* Baten uit beleggingen	-
* Overige baten	155.000

Totaal baten	<u>983.750</u>
--------------	----------------

Lasten

* Salarissen, sociale lasten en pensioen	684.300
* Uitbesteed werk	27.000
* Publiciteit en communicatie	5.000
* Huisvestingskosten	32.500
* Kantoor en algemene kosten	53.200
* Afschrijving en rente	18.000
* Directe projectkosten	163.750

Totaal lasten	<u>983.750</u>
---------------	----------------

Begroot resultaat

<u>-</u>

Begroting 2017 lasten doelstellingen

In euro's		Uur-	Product-	Totale
Programma's		kosten	kosten	kosten
1	Energie neutraal Drenthe	295.500	90.500	386.000
2	Voedzaam Drenthe	112.000	17.750	129.750
3	Circulair Drenthe	92.500	19.000	111.500
4	Mooi Drenthe	140.000	16.500	156.500
5	Natuurlijk Drenthe	100.000	11.500	111.500
6	Duurzaamheidsnetwerken Drenthe	80.000	8.500	88.500
Totaal doelstellingen		820.000	163.750	983.750